

МАРТИН КОЛЕВ ЛЯТНОТО

chitanka.info

Лятото дойде с една трещяща буря, която включи алармите на паркираните коли, и с едно жълто птиче, кацнало на клона срещу прозореца следващата сутрин.

Аз се влачех като сянка и пушех цигара от цигара, унил до немай-къде. Всички от Академията говореха за пролетното вдъхновение като за сесия — събитие от особена значимост, което идва задължително и отсява най-добрите. Аз не успях да се влюбя онази пролет, стоях до четири в причакване на вдъхновението, но уловът ми беше само кратки вълнисти мотиви и бледи спирали, които оставаха на празното платно със седмици и накрая изчезваха под нов пласт боя.

Един от трети курси ми каза: „Край, изпусна пролетната вълна! Загуби си годината... Най-много да прихванеш нещо есента.“ И замислен сведох очи.

Когато майка ми отвори входната врата, на лицето ми проблясваше пораженческата усмивка. Бях взел всички изпити с прилични оценки, но очите ми светеха мрачно и не можех да вдишам с всичка сила морския дъх на ленивите летни дни, които в родния ми град се търкаляха, както билички към изровените в земята дупки.

Почна се ей така, щрак с палеца и показалеца. Една вечер пихме на плажа и след като другите се замъкнаха към някакъв терен, аз се пуснах по брега надолу, към солниците. Както обикновено нощем бяха излезли големи вълни, които се разбиваха с пяна и фъцене като лимонада, облизваха ми пръстите на краката и се връщаха навътре. Почувствах се малко като главен участник във видение, морето се вълнуваше и си каканижеше неразбраните истории само за мен в този късен час, а фарът на острова се опитваше да ми покаже пътя — загадъчен път, осеян с подводни течения. Но и с крайна цел.

Прибрах се на автопилот до нас, а в главата ми вече се боричкаха толкова идеи, че ме обхвана радостна паника.

На статива имаше поставено платно, хванах една четка № 5 и като в разказ на Маркес не я пуснах цял месец. Легах си по никое време, когато вече мацах почти със затворени очи, ставах с първата пропълзяла мисъл и продължавам оттам, докъдето бях стигнал. Съзнанието ми се превърна в музикална кутийка, която се върти денонощно, но след края на мелодийката си винаги отпочва нова. Нетърпеливо превъртах битовите нужди, семейните вечери и купоните, за да се озова наново лице в лице с отражението си в

платното — единственото ми отражение, което никой друг нямаше да оприличи на мен и това го правеше сто пъти по-истинско. Нашите минаваха през стаята с класическо неразбиращо одобрение. Баща ми строго казваше, че сигурно ги ям тези бои, след което ми оставяше пари за нови цветове — на поставката на статива, за да е сигурен, че ще ги видя.

Опитвах се да уловя с четката си всичко, което успявах да уловят очите ми. Да нарисувам локва и да хвана с цвят подметките, които са минали през нея, и мисълта, с която са бързали нанякъде. Може би с думи е по-лесно, не ме бива с думите. Може пък и да не е. Имах един приятел, който пишеше стихове — вземаше се много на сериозно, вярваше, че трябва по облеклото и думите му неизменно да си личи, че е поет. Мен често ме мислеха в магазина и по улиците за непрокопсаник, луд или работник на строеж заради оцапаните ми с боя стари дрехи. И в крайна сметка, не бяха много далеч от истината. Но ето че и аз почнах да се взимам на сериозно. Всеки път щом усетя, че съм си вирнал носа, го мацвам с четка червена боя — за да се върна към истината, че колкото и бръчки да имаме от мислене, пред света трябва да ги крием под бял клоунски грим.

Една вечер почнах „Под стъкления похлупак“, която бях намерил случайно в сергийка със стари книги — по два лева парчето. До сутринта я дочетох, разревах се и легнах да спя. Когато се събудих следобеда, сложих в папката пет картини, които смятах за най-професионално изпипани, и излязох. Беше началото на август и малки пухчета се мятаха из въздуха, блестящи на слънцето. Отидох в една малка частна галерия, която се помещаваше в ронлива къща в старата част на града. Няколко типични на вид художници — с дънки от седемдесет и пета, с бради от деветдесет и пета — пиеха бира и си говореха, а над главите им като ореоли се виеше димът от цигарите.

— Момче, да не ми носиш нещо? — промърмори Огнян, вперил поглед в папката ми.

— Аха — смотолевих аз.

Наредих платната на пода и зачаках умълчан присъдата му.

Огнян беше съдържателят на галерия „Алтернатив“, обожаваше Чарлз Мингъс и едното му око беше чисто бяло, което вдъхваше респект у останалите. Казваха, че с невиждащото око надничал право в душата на картината.

Той запали цигара и оглеждаше рожбичките ми една по една към пет минути. Сетне изтри челото си с длан и рече:

— Момче, това са просто маринистични пейзажи.

— Да — закимах. — Маринистични пейзажи.

А наум допълних: „Как така «просто»? Не вижда ли, че крилата на гларусите са толкова дълги, та чак загребват морето, а фарът все едно гори от заревото на изгрева?!“

— Тези неща са писнали на хората, момче. Огледай се — морето ни е на един задник, писнало ни е от туристи лятото и от вятър зимата...

— Но това е само първото впечатление! — отвърнах, ушите ми бучаха. — Има толкова детайли — крилата на гларусите, лодка в небето.

— Да — почеса се Огнян, — наистина тези неща не ги виждам за сефте.

— Но... платната ми изобразяват много повече. Морето вътре! Нали виждате зад боята, колко от мен има в тия картини!

— Ех, момче — въздъхна уморено Огнян, до половин час щеше да затваря. — Купувачите си имат вътрешен свят, или поне част от тях. Те идват да си купят нещо, дето им липсва... Напоследък се търсят пак митологични сцени и по-чалнати портрети. Пробвай с тях. Пък никой не е казал, че не може да си рисуваш душата и морето ей тъй, за единия кеф.

Сериозните очи на останалите ме следяха над пушешите им усти. Поблагодарих за съвета, събрах посърналите платна, пожелах приятна вечер и си излязох. Стоях пред галерията, ронливата къща, стария град, вселената, с пет нежелани картини и стиснат юмрук. Искаше ми се да завали, но слънцето печеше, а летящите пухчета проблясваха от допира с лъчите му.

Тогава за първи път се уплаших, че няма да мога да осъществя мечтите си.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.